

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen

Datum:
2025-04-20

Diarienummer:
KSN-2024-02481

Handläggare:
Helena Sköld Lövgren

Policy och riktlinjer för upphandling och inköp

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. **att** anta Policy för upphandling och inköp i enlighet med bilaga 1.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del

2. **att** anta Riktlinje för upphandling och inköp i enlighet med bilaga 2 under förutsättning att kommunfullmäktige antagit Policy för upphandling och inköp.

Ärendet

Nu gällande policy och riktlinjer för upphandling och inköp antogs av kommunfullmäktige i mars 2018 (KSN-2017-1989 § 60). Sedan dess har omvärldsläget föranlett förändringar på marknaden och därmed leveranser till Uppsala kommun. Därtill har kommunrevisionen i sin granskning av kommunens upphandlingar och inköp, i granskningsrapport daterad december 2023, rekommenderat kommunstyrelsen att säkerställa att styrande dokument inom området är aktuella och tydliga.

Förslag till ny policy och riktlinjer för upphandling och inköp har remitterats till samtliga nämnder och helägda bolag i Uppsala kommun liksom till Företagarna och Svenskt Näringsliv. I föreliggande förslag har remissinstansernas synpunkter tagits i beaktande.

Beredning

Ärendet har beretts inom kommunledningskontoret. Uppsala Vatten och Avfall AB samt Uppsala hem AB har deltagit i beredningen.

Kommunstyrelsen beslutade den 11 december 2024 § 352 att remittera förslag till ny policy och riktlinje för upphandling och inköp till samtliga nämnder och helägda bolag i Uppsala kommun samt till Företagarna och Svenskt Näringsliv. Sammantaget har åtta remissyttranden inkommit. En sammanfattning av inkomna synpunkter redogörs för i bilaga 3 och 4.

Föredragning

Upphandling är ett strategiskt verktyg som ska bidra till att kommunens mål uppfylls och att ekonomiska resurser nyttjas effektivt. Det är en förutsättning att den styrning som finns i Uppsala kommunkoncern präglar upphandlingarnas utformning och innehåll.

Föreslagen policy för upphandling och inköp är ett normerande dokument för hela kommunkoncernen som ska bidra till en tydligare struktur och enkelhet vid upphandling och inköp. Policyn syftar till att kommunkoncernen ska arbeta för den goda affären för att kommunens skattemedel ska utnyttjas effektivt.

Policyn slår bland annat fast att kommunkoncernen ska arbeta för att främja innovationer för att kunna möta framtida utmaningar inom välfärd och tillväxt samt att kommunkoncernen ska stå rustade inför kommande kriser. Därtill framhåller policyn att upphandlingar ska bidra till långsiktiga och strukturella förbättringar för ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet samt att kravställningar och kontroller vid upphandlingar ska förebygga välfärdsbrott. Under upphandling ska icke-vinstdrivande aktörer, sociala, små och lokala företag ges förutsättningar att delta på goda villkor.

Föreslagen riktlinje tydliggör hur Uppsala kommuns nämnder och helägda bolag ska genomföra upphandlingar och inköp i enlighet med policyn och förtydligar ansvaret i processerna. Riktlinjen syftar till att säkra att kommunkoncernen är en bra affärspartner och att upphandlingsarbetet värnar om en sund konkurrens. Uppsala kommunkoncern ska genom upphandling tillhandahålla väl fungerande avtal för varor, tjänster och byggentreprenader och ska bidra till långsiktiga och strukturella förbättringar i ekonomisk, social och ekologisk hållbar riktning.

Ekonomiska konsekvenser

Att anta policy och riktlinje för upphandling och inköp innebär inga ekonomiska konsekvenser. Tydligare styrning inom området kan på sikt medföra positiva ekonomiska konsekvenser för koncernens verksamheter.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 20 april 2025
- Bilaga 1, förslag till policy för upphandling och inköp
- Bilaga 2, förslag till riktlinje för upphandling och inköp
- Bilaga 3, sammanställning av inkomna yttranden gällande policy
- Bilaga 4, sammanställning av inkomna yttranden gällande riktlinjer

Birgitta Pettersson
Stadsdirektör

Ola Hägglund
Ekonomidirektör och
biträdande stadsdirektör

Normerande styrdokument

Beslutsfattare:
Kommunfullmäktige

Dokumentansvarig:
Upphandlingschef, Kommunledningskontoret

Datum:
2025-04-22

Diarienummer:
KSN-2024-02480

Policy för upphandling och inköp

Policy

Riktlinje

Rutin

Vägledning

Innehåll

Inledning	3
Syfte.....	3
Omfattning	3
Strategiska och effektiva inköp	3
Ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet	3
Förebyggande av välfärdsbrottslighet vid upphandling.....	4
Arbetsrättsliga villkor vid upphandling.....	4
Näringslivsklimat	4
Definition och begrepp.....	4
Lagbestämmelser och krav	4
Ansvar	4
Relaterade dokument.....	5

Inledning

Policy för upphandling och inköp är ett normerande dokument för hela koncernen som ska bidra till en tydligare struktur och enkelhet vid upphandling och inköp. Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att kommunens mål uppfylls och att kommunkoncernens ekonomiska resurser nyttjas effektivt.

Syfte

Syftet med policyn är att Uppsala kommunkoncern (koncernen) ska arbeta för den goda affären vid upphandlingar och inköp för att kommunens skattemedel ska utnyttjas effektivt.

Omfattning

Policyn gäller för alla nämnder och bolag.

Strategiska och effektiva inköp

Upphandling är ett strategiskt verktyg som ska bidra till att kommunens mål uppfylls och att ekonomiska resurser nyttjas effektivt. Det är en förutsättning att den styrning som finns i koncernen präglar upphandlingarnas utformning och innehåll.

Koncernen ska arbeta för att främja innovationer för att kunna möta framtida utmaningar inom välfärd och tillväxt samt efterfråga långsiktigt hållbara lösningar.

Koncernen ska stå rustade inför kommande kriser och därför ska arbetet med en robust inköpsförmåga utvecklas över tid i samarbete med andra offentliga verksamheter och leverantörer. Det kan handla både om risker/hot kopplat till beredskap och sårbarheter i inköpskedjan och lyhördhet inom enskilda branscher. Det kan handla om situationer där brister uppstår nationellt pga kriser och hot såväl globalt som inom vårt närområde som gör att nödvändiga varor inte går att uppbringa. I dessa fall ska kommunen verka för att hitta inhemska alternativ.

Inköp ska göras utifrån en beräknad totalkostnad och genomföras på ett affärsmässigt sätt, med hänsyn till både kvalitet, kostnad och hållbarhet. Koncernen ska kännetecknas av en professionell upphandlingsfunktion, kompetenta och engagerade beställare samt en effektiv inköps- och upphandlingsprocess.

Inköp från ramavtal ska ske från avtalat sortiment. Koncernens upphandlingar ska vara väl genomarbetade så att de täcker verksamheternas behov.

Koncernen ska nyttja kategoribaserat arbetssätt som ett verktyg för att planera upphandling på kort och lång sikt.

Ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet

En hållbar utveckling tar hänsyn till dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter. Koncernens upphandlingar ska bidra till långsiktiga och strukturella förbättringar i ekonomisk, social och ekologisk hållbar riktning.

Förebyggande av välfärdsbrottslighet vid upphandling

Genom arbetet med kravställningar och kontroller vid upphandlingar ska kommunkoncernen förebygga välfärdsbrottslighet samt motverka att oseriösa aktörer kan missbruka skattemedel.

Arbetsrättsliga villkor vid upphandling

Koncernen ska säkerställa sunda arbetsvillkor för arbetare som utför offentliga kontrakt genom att ställa arbetsrättsliga villkor när så är behövligt och det går att fastställa arbetsrättsliga villkor.

Näringslivsklimat

Genom arbetet med upphandling i nära dialog med leverantörer och verksamheter ges förutsättningar att uppfylla kommunens fokusmål, och kommunkoncernens ekonomiska resurser nyttjas effektivt. Upphandlingar ska genomföras på ett affärsmässigt sätt och utifrån ett helhetsperspektiv med hänsyn till utvecklingsbehov, kvalitet och kostnad. Upphandlingarna ska om möjligt delas upp i mindre delar, för att underlätta för små och lokala företag att delta och lägga anbud. Under upphandling ska icke-vinstdrivna aktörer, sociala, små och lokala företag ges förutsättningar att delta på goda villkor.

Definition och begrepp

Inköp – avser all anskaffning av varor, tjänster samt byggtreprenader.

Inköpsprocessen – avser hela kedjan från behov till betalning, där upphandling är en del.

Upphandling – avser de åtgärder som vidtas i syfte att anskaffa varor, tjänster eller byggtreprenader genom tilldelning av avtal.

Upphandlingsprocess – avser hela kedjan från marknadsundersökning, upprättande av förfrågningsunderlag till tecknande av avtal.

Kategoribaserat arbetssätt - kommunens inköpsvolym delas upp och analyseras utifrån olika kategorier

Lagbestämmelser och krav

Lag (2016:1145) om offentlig upphandling

Lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna

Lag (2016:1147) om upphandling av koncessioner

Lag (2008:962) om valfrihetssystem

Ansvar

Kommunstyrelsen samordnar styrningen för all upphandling inom kommunkoncernen och ansvarar för policy för upphandling och inköp. Varje nämnd respektive bolag

ansvarar för sitt inköpsbehov samt att beslut om att upphandla fattas på behörig nivå enligt gällande delegationsordning.

Relaterade dokument

- Uppsala kommuns riktlinjer för upphandling och inköp
- Uppsala kommuns policy och riktlinjer mot mutor
- Uppsala kommuns policy för hållbar utveckling
- Uppsala kommuns policy för representation och gåvor
- Uppsala kommuns näringslivsprogram 2024
- Uppsala kommuns kvalitetspolicy
- Uppsala kommuns handlingsplan för välfärdsbrott

Normerande styrdokument

Beslutsfattare:
Kommunstyrelsen

Dokumentansvarig:
Upphandlingschef, kommunledningskontoret

Datum:
2025-04-22

Diarienummer:
KSN-2024-02481

Riktlinjer för upphandling och inköp

Policy

Riktlinje

Rutin

Vägledning

Innehåll

Inledning.....	3
Syfte	3
Omfattning.....	3
Ansvar inom inköp och upphandling.....	3
Ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet i inköp och upphandling	4
Inköpsprocessen	5
Inköp via upphandlat avtal	5
Direktupphandling	5
Upphandlingsprocessen	5
Samordnade upphandlingar	5
Förebyggande av välfärdsbrottslighet vid upphandlingar	6
Innovationsvänliga upphandlingar	6
Avtalsförvaltning och uppföljning	6
Uppsala kommunkoncern som affärspartner	6
Definitioner och begrepp	6
Lagbestämmelser och krav	7
Ansvar	7
Relaterade dokument.....	7

Inledning

Denna riktlinje beskriver hur Uppsala kommuns nämnder och helägda bolag ska genomföra upphandlingar och inköp i enlighet med kommunkoncernens policy för upphandling och inköp.

Genom en aktiv dialog med leverantörsmarknaden och koncernens verksamheter utvecklas arbetet genom nya kunskaper och arbetssätt.

Syfte

Uppsala kommunkoncern (koncernen) ska genom upphandling tillhandahålla väl fungerande avtal för varor, tjänster och byggtreprenader. Koncernens upphandlingar ska bidra till långsiktiga och strukturella förbättringar i ekonomisk, social och ekologisk hållbar riktning.

Syftet med denna riktlinje är att säkra att kommunkoncernen är en bra affärspartner och att upphandlingsarbetet ska värna om en sund konkurrens.

Omfattning

Alla tjänstepersoner i kommunkoncernen omfattas av riktlinjen.

Ansvar inom inköp och upphandling

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att kommunfullmäktiges fokusmål uppfylls och att koncernens ekonomiska resurser nyttjas effektivt. Kommunstyrelsen samordnar styrningen för all upphandling inom koncernen.

Varje nämnd och bolag ansvarar för sitt inköpsbehov samt att beslut om att upphandla och beslut i upphandlingsprocessen fattas på behörig nivå enligt gällande delegationsordning. Kommunens funktion för upphandling och inköp har till uppdrag att:

- ansvara för upphandling av kommun- respektive koncerngemensamma avtal, specifika upphandlingsobjekt samt samordning av upphandlingsbehov,
- vara ett stöd till verksamheten vid upphandlings- och inköpsfrågor,
- bidra till att öka kunskapen om den goda affären,
- arbeta såväl strategiskt som taktiskt för att stärka Uppsala kommuns kontroll över inköpsprocessen.

Koncernens anställda är skyldiga att känna till och använda gällande avtal för att säkerställa hög avtalstrohet. Varje chef ansvarar för att ingångna avtal följs och att inköp görs enligt koncernens policy för upphandling och inköp. Alla medarbetare ska känna till hur inköpsbehov tillgodoses och ha tillräcklig kunskap om rutiner för inköp. Funktionen för upphandling och inköp ska löpande ta fram uppgifter gällande leverantörstrohet för respektive nämnd. Bolagen ansvarar själva för att ta fram uppgifter gällande leverantörstrohet.

Användarfokus och väl analyserade behov ska ligga till grund för alla inköp. Varje verksamhet ansvarar för att kartlägga sina behov, kravställa efterfrågad vara eller tjänst och ha viss marknadskännedom. Behovets omfattning ska beräknas utifrån en totalkostnad, det vill säga de kostnader som uppkommer i samband med inköp, drift och avveckling.

Hela kommunkoncernen, med alla förtroendevalda och medarbetare, har ansvaret att verka för en positiv servicekultur, gott genomförande av prioriterade insatser i samverkan med externa parter. Koncernen ska uppfattas som en bra och attraktiv affärspartner av leverantörsmarknaden och representanter från koncernen ska uppträda opartiskt och affärsetiskt korrekt. Upphandlingsarbetet ska värna om en sund konkurrens och bidra till att vidareutveckla Uppsala som ett innovativt och attraktivt kunskapssamhälle som driver utveckling.

Försörjningsberedskapsperspektivet ska tas i beaktande vid upphandling av samhällskritiska varor och tjänster.

För att arbeta långsiktigt med koncernens upphandlingar ska kategoribaserat arbetssätt nyttjas. Arbetssättet innebär att kommunens inköpsvolym delas upp och analyseras utifrån olika kategorier. Kategorierna skapar förutsättningar att arbeta mer strategiskt med inköp, bland annat med hjälp av ett tvärfunktionellt arbetssätt. Genom att samla kompetens och möjliggöra specialisering får kommunen bättre marknadskännedom, vilket i sin tur möjliggör optimerade inköpsstrategier och mål för olika kategorier. Arbetssättet kan bidra till kommunens övergripande mål och ge besparingar och ökad kvalitet i inköpen.

Ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet i inköp och upphandling

De tre hållbarhetsperspektiven syftar till att upprätthålla och främja en stabil och långsiktig utveckling utan att äventyra framtida generationers möjligheter att tillgodose sina egna behov. Det innebär att balansera dagens ekonomiska läge med bevarandet av resurser och miljö, samtidigt som sociala aspekter beaktas.

Uppsala kommun ska använda inköp och upphandling som verktyg för att bidra till hållbar utveckling och minimera negativ påverkan från varor, tjänster och entreprenader utifrån ett livscykelperspektiv. Livscykelperspektivet innebär att alla faser från utvinning och produktion till användning eller utförande, inklusive det avfall som genereras, beaktas.

Alla upphandlingar ska prioriteras utifrån ekonomiska, sociala och ekologiska risker samt möjligheter och politiskt beslutade hållbarhetsmål. Nationella vägledningar och kriterier används som stöd för att ställa krav på till exempel cirkulära och långsiktigt hållbara lösningar med låg klimatpåverkan som tar hänsyn till sociala samt etiska aspekter.

Inköpsbehov ska i första hand tillgodoses med befintliga resurser, i andra hand genom inköp av begagnat eller hyrlösningar, och i sista hand genom nyinköp.

Koncernen ska ställa arbetsrättsliga villkor om lön, semester och arbetstid i nivå med kollektivavtal när så är behövligt och det går att fastställa arbetsrättsliga villkor.

Sysselsättningsfrämjande åtgärder, till exempel genom krav på praktikplatser, lärlingsplatser eller anställningar för arbetslösa personer, ska ställas vid upphandling inom relevanta områden. Kontrakt ska reserveras för sociala företag där den möjligheten finns.

Uppsala kommun främjar rättvis handel och etisk hänsyn i sina upphandlingar genom att ställa krav på rättvisemärkta produkter och på leverantörernas arbete med att säkerställa hållbarhet i leverantörsleden.

Inköpsprocessen

Inköp via upphandlat avtal

Inköp via upphandlat avtal ska så långt det är möjligt ske från avtalat sortiment, det vill säga det som vinnande leverantör har offererat i sitt anbud.

Ramavtal har en takvolym angiven och det är viktigt att ha koll på den nivån så att inte avtalet förbrukas i förtid.

Inköp ska ske via e-handelssystem, där så är möjligt. Då säkerställs att inköp görs från avtalat sortiment och avtalstrohet. Med avtalstrohet innebär att köp görs enligt avtal.

Direktupphandling

I de fall avtal saknas kan direktupphandling genomföras om det totala värdet för det som ska upphandlas understiger direktupphandlingsgränsen. Om behovet är återkommande ska totalbeloppet beräknas utifrån förväntad avtalsperiod. Aktuella direktupphandlingsgränser finns angivna på kommunens intranät.

Om det totala upphandlingsvärdet understiger 100 000 kr kan beställaren vända sig direkt till lämplig leverantör. Om värdet överstiger 100 000 kr bör offert begäras från minst tre valfria leverantörer enligt information på kommunens intranät.

Verksamhet som har behov som kan tillgodoses av en direktupphandling ansvarar för genomförandet av denna.

Direktupphandlingar är mindre formbundna än övriga upphandlingsformer, men ska i likhet med dessa genomföras i enlighet med de allmänna principerna om likabehandling, proportionalitet, transparens, icke-diskriminering och ömsesidigt erkännande, i enlighet med Lagen om offentlig upphandling. Ansvar för direktupphandlingar är enligt gällande delegationsordning.

Vald leverantör ska uppfylla sina skyldigheter avseende skatter och socialförsäkringsavgifter.

Upphandlingsprocessen

Samordnade upphandlingar

Koncernen ska eftersträva att teckna koncerngemensamma avtal i de fall behov finns hos flera nämnder och bolag. Samtliga bolag ska alltid tillfrågas om intresse finns att delta vid upphandling. Information om kommande upphandlingar publiceras löpande på kommunens intranät.

Förebyggande av välfärdsbrottslighet vid upphandlingar

Vid upphandling ska alltid kravställningar tas med som förebygger välfärdsbrottslighet. Kontroller ska ske på anbudsgivare för att säkerställa att inte oseriösa aktörer utnyttjar kommunens skattemedel. Kontroller ska även ske löpande under avtalstiden för att säkra att kommunens leverantörer uppfyller kraven. Arbetet ska bidra till en sund konkurrens.

Innovationsvänliga upphandlingar

Vid upphandling ska alltid innovation och nyskapande beaktas för att möjliggöra långsiktigt hållbara lösningar. Detta görs med fördel genom att efterfråga förslag på nya lösningar där leverantörerna får möjlighet att driva innovation och nyskapande för framtidens utmaningar.

Avtalsförvaltning och uppföljning

Koncernen ska arbeta strategiskt med uppföljning för att säkerställa att koncernens leverantörer är seriösa aktörer som bidrar till koncernens mål.

Alla verksamheter ansvarar för sina egna avtal. Funktionen för upphandling och inköp ansvarar för kommungemensamma avtal och förlängning av dessa. Avvikelse ska rapporteras när de upptäcks av verksamheten för att felaktigheter ska kunna tas om hand om i tid och kunna följas upp över tid, enligt rutiner på kommunens intranät.

Uppsala kommunkoncern som affärspartner

Koncernen ska vara en bra och attraktiv affärspartner som värnar om en sund konkurrens och bidrar till att målet om förbättrat näringslivsklimat kan uppnås. De medarbetare som deltar i beredning av en upphandling ska agera på ett sådant sätt att dennes opartiskhet inte kan rubbas eller ifrågasättas.

Definitioner och begrepp

Inköp – avser all anskaffning av varor, tjänster samt byggentreprenader.

Inköpsprocessen – avser hela kedjan från behov till betalning, där upphandling är en del.

Upphandling – avser de åtgärder som vidtas i syfte att anskaffa varor, tjänster eller byggentreprenader genom tilldelning av avtal.

Upphandlingsprocess – avser hela kedjan från marknadsundersökning, upprättande av förfrågningsunderlag till tecknande av avtal.

Kategoribaserat arbetssätt - kommunens inköpsvolym delas upp och analyseras utifrån olika kategorier

Direktupphandling – avser upphandling utan krav på anbud i viss form.

Direktupphandling gäller köp under direktupphandlingsgränsen där avtal saknas eller vid synnerliga skäl.

E-handelssystem – systemstöd för avrop från avtal

Lagbestämmelser och krav

Lag (2016:1145) om offentlig upphandling

Lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna

Lag (2016:1147) om upphandling av koncessioner

Lag (2008:9629 om valfrihetssystem

Ansvar

Kommunstyrelsen samordnar styrningen för all upphandling inom kommunkoncernen och ansvarar för riktlinje för upphandling och inköp samt ansvarar för revidering av riktlinjerna. Varje nämnd respektive bolag ansvarar för sitt inköpsbehov samt att beslut om att upphandla fattas på behörig nivå enligt gällande delegationsordning.

Relaterade dokument

- Uppsala kommuns policy för upphandling och inköp
- Uppsala kommuns policy och riktlinjer mot mutor
- Uppsala kommuns policy för representation och gåvor
- Uppsala kommuns policy för hållbar utveckling
- Uppsala kommuns näringslivsprogram
- Uppsala kommuns kvalitetspolicy
- Uppsala kommuns handlingsplan för välfärdsbrott

Nämnd/Bolag	Inga synpunkter	Synpunkter Policy
Skolfastigheter AB	X	
Uppsala Konsert & Kongress AB	X	
Uppsala Vatten		Uppsala Vatten anser att principerna om strategiska och effektiva inköp, som framhålls av Policyn för upphandling och inköp, alltid ska gälla i första hand. Detta är dock inte alltid likställt med att dela upp upphandlingar i mindre delar, eller att eftersträva koncerngemensamma avtal, utan den mest lämpliga upphandlingsstrategin måste avgöras från fall till fall. Om vi strävar efter strategiska och effektiva inköp, kommer vi att göra goda affärer (för båda parter) och vi kommer att hushålla med taxeintäkterna (eller skatteintäkter/hyresintäkter osv, så som tillämpligt). Nedan följer bolagets synpunkter kring några specifika avsnitt och skrivningar. Policy för upphandling och inköp Sida 4, första stycket: "Upphandlingarna ska om möjligt delas upp i mindre delar, för att underlätta för små och lokala företag att delta och lägga anbud. Under upphandling ska icke-vinstdrivna aktörer, sociala, små och lokala företag ges förutsättningar att delta på goda villkor." Uppsala Vatten har inte ett specifikt uppdrag att främja det lokala näringslivet eller socialt företagande, utan det primära målet med bolagets upphandlingar är att tillgodose bolagets behov till rätt kvalitet, i rätt tid och till en relevant kostnad. Rätt utformade upphandlingar ska alltid öppna upp för att samtliga potentiella anbudsgivare ska kunna lämna konkurrenskraftiga anbud på goda villkor. Av 10 § LAV framgår den så kallade hushållningsprincipen som innebär att resurser ska användas på ett effektivt och hållbart sätt, vatten och avlopp ska ordnas utifrån ekonomiska såväl som miljömässiga aspekter. Av 30 § LAV framgår den självkostnadsprincip som begränsar VA-huvudmannens möjlighet att ta ut avgifter. Avgifterna ska vara nödvändiga för driften och anläggandet av VA-anläggningen. VA-kollektivets medel får därmed endast användas på ett effektivt sätt för att täcka nödvändiga kostnader och som är skäligen påkallade. Det finns därmed inte någon möjlighet för VA-huvudmannen att använda VA-kollektivets medel för att främja små och medelstora företag, om inte detta motiveras av miljömässiga eller ekonomiska skäl.
Uppsalahem	X	
Valnämnden	X	
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	X	
Utbildningsnämnden	X	

Omsorgsnämnden		Omsorgsnämnden vill i sitt yttrande endast tillföra att en skrivning om att det vid upphandling inom kommunkoncernen vid varje upphandling ska beaktas risker rörande välfärdsbrottslighet inom det upphandlade avtalet. Genom att det vid upphandling ska säkerställas att det ställs krav på leverantörer och utförande av upphandlade tjänster för att förebygga välfärdsbrottslighet eller att oseriösa aktörer tar sig in i kommunen med avsikt att missbruka skattefinansierade verksamheter för egen vinning. Detta bör framgå av upphandlingspolicyn för att tydliggöra kommunens avsikt att motverka brottslighet mot välfärdssamhället. Inte minst med bakgrund av den kommungemensamma handlingsplan som tagits fram för att motverka välfärdsbrottslighet i kommunen. Omsorgsnämnden föreslår därför att ett stycke med titeln förebyggande av välfärdsbrottslighet vid upphandling förs in i policyn för upphandling och att det där framgår att kommunen i sina upphandlingar aktivt arbetar för att motverka brottslighet inom kommunalt finansierad verksamhet. Den kommungemensamma handlingsplanen mot välfärdsbrottslighet bör även läggas till under relaterade dokument i policyn för upphandling och inköp.
Äldrenämnden		Äldrenämnden vill i sitt yttrande endast tillföra att en skrivning om att det vid upphandling inom kommunkoncernen vid varje upphandling ska beaktas risker rörande välfärdsbrottslighet inom det upphandlade avtalet. Genom att det vid upphandling ska säkerställas att det ställs krav på leverantörer och utförande av upphandlade tjänster för att förebygga välfärdsbrottslighet eller att oseriösa aktörer tar sig in i kommunen med avsikt att missbruka skattefinansierade verksamheter för egen vinning. Detta bör framgå av upphandlingspolicyn för att tydliggöra kommunens avsikt att motverka brottslighet mot välfärdssamhället. Inte minst med bakgrund av den kommungemensamma handlingsplan som tagits fram för att motverka välfärdsbrottslighet i kommunen. Äldrenämnden föreslår därför att ett stycke med titeln förebyggande av välfärdsbrottslighet vid upphandling förs in i policyn för upphandling och att det där framgår att kommunen i sina upphandlingar aktivt arbetar för att motverka brottslighet inom kommunalt finansierad verksamhet. Den kommungemensamma handlingsplanen mot välfärdsbrottslighet bör även läggas till under relaterade dokument i policyn för upphandling och inköp.
Räddningsnämnden		Räddningsnämnden anser både policy och riktlinjer vara relevanta och ändamålsenliga. Särskilt skrivelsen "Koncernen ska stå rustade inför kommande kriser och därför ska arbetet med en robust inköpsförmåga utvecklas över tid i samarbete med andra offentliga verksamheter och leverantörer" som finns i första kapitlet "Strategiska och effektiva inköp" i policyn anser räddningsnämnden vara av vikt.
Socialnämnden	X	
Gatu- och Samhällsmiljönämnden	X	

Kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen		Idrotts- och fritidsnämnden anser att det är bra att policyn bidrar till en tydligare struktur och enkelhet vid upphandling och inköp samt att kommunens skattemedel nyttjas effektivt. Idrotts- och fritidsnämnden anser även att det är bra att det i policyn klargjorts att kommunkoncernen ska vara rustad inför eventuella kriser genom att arbeta med en robust inköpsförmåga. Idrotts- och fritidsnämnden anser också att det är positivt att policyn uppmuntrar att där så är möjligt dela upp upphandlingarna i mindre delar då det kan möjliggöra för föreningar, små företag och företag med lokal anknytning att inkomma med anbud.
Arbetsmarknadsnämnden		Arbetsmarknadsnämnden föreslår att policyn kompletteras med en skrivning om att risken för välfärdsbrottslighet ska beaktas vid upphandling inom kommunkoncernen. Detta genom att vid varje upphandling säkerställa att det ställs krav på leverantörer och utförande av upphandlade tjänster för att förebygga välfärdsbrottslighet eller att oseriösa aktörer tillåts verka i kommunen. För att ytterligare stärka kopplingen till detta arbete föreslås att handlingsplanen mot välfärdsbrott inkluderas under avsnittet "Relaterade dokument" i policyn. Vidare anser nämnden att policyn bör förstärkas vad gäller godkännande av underleverantörer. Det bör framgå tydligt att leverantörer som anlitas av kommunen är skyldiga att redovisa vilka underleverantörer de avser att använda, samt att kommunen ska ha rätt att godkänna eller neka dessa underleverantörer. Detta är en viktig åtgärd för att motverka oseriösa aktörer och säkerställa att alla leverantörer i upphandlingskedjan uppfyller kommunens krav på kvalitet
Plan- och byggnadsnämnden	X	
Stockholms handelskammare		Policyn är ett övergripande dokument och vi biträder ambitioner om att främja innovationer, säkra en robust inköpsförmåga, föra nära dialog med leverantörerna och att det ska vara hållbart på lång sikt. Förslaget att dela upp upphandlingar i mindre delar är god eftersom den skapar utrymme för mindre och lokala leverantörer, men bör tillämpas utan att bli kostnadsdrivande. Handelskammaren anser att policyns syfte med fördel kan utvecklas genom att betona vikten av sund konkurrens och minimerad risk för att upphandlingsinstrumentet blir föremål för organiserad brottslighet och fusk

Nämnd/Bolag	Inga synpunkter	Synpunkter Riktlinje
Skolfastigheter AB	X	
Uppsala Konsert & Kongress AB	X	
Uppsala Vatten		Sida 4, avsnitt "Ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet i inköp och upphandling", sista stycket: "Sysselsättningsfrämjande åtgärder ska ställas vid upphandling inom relevanta områden, till exempel genom krav på: • praktikplatser • lärlingsplatser • anställningar för arbetslösa personer Kontrakt ska reserveras för sociala företag där den möjligheten finns. Uppsala Vatten har inget specifikt uppdrag att arbeta med sysselsättningsfrämjande åtgärder. I egenskap av VA-huvudman har emellertid Uppsala Vatten en skyldighet att iakta hushållnings och självkostnadsprinciperna i LAV enligt vad som har anförts ovan. Bolaget har därmed inte möjlighet att ställa krav på sysselsättningsfrämjande åtgärder, om sådana innebär merkostnader för VA-kollektivet. Bolaget kan däremot tillåta att leverantörer använder sig av praktikanter, lärlingar och liknande inom de upphandlade uppdragen, om så är lämpligt utifrån verksamhetens förutsättningar t.ex. med hänsyn tagen till krav på säkerhetsskydd. Sidan 5, avsnitt "Direktupphandling", första stycket: "Aktuella direktupphandlingsgränser finns angivna på intranätet." Bör ändras till att aktuella direktupphandlingsgränser framgår av gällande och tillämplig lagstiftning. För Uppsala Vattens medarbetare avser "intranätet" bolagets eget intranät, men vi kommunicerar inte nödvändigtvis direktupphandlingsgränserna där. Sidan 5, avsnitt "Direktupphandling", andra stycket: "Om värdet överstiger 100 000 kr bör offert begäras från minst tre valfria leverantörer enligt information på kommunens intranät." Önskat tillägg: "...eller enligt bolagets rutin." Uppsala Vatten har tagit fram en rutin som instruerar medarbetarna hur en direktupphandling ska genomföras. Sidan 5, avsnitt "Direktupphandling", fjärde stycket: Hänvisningar till LOU bör i allmänhet generaliseras till "upphandlingslagarna", eftersom det finns flera lagar samt eftersom dessa tillämpas i olika utsträckning av kommunen och de olika bolagen. Sidan 6, avsnitt "Samordnade upphandlingar": "Koncernen ska eftersträva att teckna koncerngemensamma avtal i de fall behov finns hos flera nämnder och bolag." Koncerngemensamma avtal kan eftersträvas under förutsättning att flera nämnder och/eller bolag har samma behov och om detta bedöms vara det mest rationella alternativet utifrån ett totalkostnadsperspektiv. Ur den lilla köparens perspektiv kan det vara mer kostnadseffektivt att direktupphandla små behov, jämfört med att delta i kommunens koncerngemensamma upphandling och därmed behöva betala kommunens upphandlingsavgift. Det finns konkreta exempel på när kommunens upphandling skulle behöva resultera i 20% lägre priser jämfört med vad bolaget skulle få genom direktupphandling, för att kompensera för den genomsnittliga upphandlingsavgiften. I

		dessa fall med mindre behov innebär dessutom bolagens egna direktupphandlingar att kommunkoncernens inköpsvolym kan komma fler leverantörer tillgodo, vilket ligger i linje med kommunens mål om att främja fler lokala och/eller mindre aktörer
Uppsalahem	X	
Valnämnden	X	
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	X	
Utbildningsnämnden	X	Nämnden ser särskilt positivt på att det vid kravställande också ställs krav om praktikplatser och lärlingsplatser.
Omsorgsnämnden		Omsorgsnämnden vill i sitt yttrande tillföra att det under rubriken, Ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet i inköp och upphandling, bör läggas till en skrivning om att det vid upphandling ska säkerställas att det ställs krav på leverantörer och utförande av upphandlade tjänster för att förebygga välfärdsbrottslighet eller att oseriösa aktörer tar sig in i kommunen med avsikt att missbruka skattefinansierade verksamheter för egen vinning. Tillika bör det skrivas under rubriken direktupphandling att man i den utsträckning det går ska göra kontroller av vald leverantör för att förebygga välfärdsbrott inom kommunkoncernen. Den kommungemensamma handlingsplanen mot välfärdsbrottslighet bör även läggas till under relaterade dokument i policyn för upphandling och inköp.
Äldrenämnden		Äldrenämnden vill i sitt yttrande tillföra att det under rubriken, Ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet i inköp och upphandling, bör läggas till en skrivning om att det vid upphandling ska säkerställas att det ställs krav på leverantörer och utförande av upphandlade tjänster för att förebygga välfärdsbrottslighet eller att oseriösa aktörer tar sig in i kommunen med avsikt att missbruka skattefinansierade verksamheter för egen vinning. Tillika bör det skrivas under rubriken direktupphandling att man i den utsträckning det går ska göra kontroller av vald leverantör för att förebygga välfärdsbrott inom kommunkoncernen. Den kommungemensamma handlingsplanen mot välfärdsbrottslighet bör även läggas till under relaterade dokument i policyn för upphandling och inköp
Räddningsnämnden		
Socialnämnden	X	
Gatu- och Samhällsmiljönämnden	X	

Kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen		Idrotts- och fritidsnämnden anser att det är positivt att inköpsbehov i första hand ska tillgodoses med befintliga resurser, i andra hand hyrlösningar eller genom inköp av begagnat och i sista hand genom nyinköp. Detta arbetssätt ger positiva effekter både för den ekonomiska och ekologiska hållbarheten och bidrar till det arbete som nämnden gör genom Fritidsbankerna. Det är viktigt att lösningar underlättar för enskilda nämnder att köpa begagnade varor med enkla betallosningar så attraktiviteterna kan följas och för att undvika tidskrävande administration. För att göra det lätt att följa avtal och säkerställa avtalstrohet krävs enkla och användarvänliga system som är överskådliga och lättnavigerade. För att inte överskrida ett ramavtals takvolym vill idrotts- och fritidsnämnden understryka att det är nödvändigt med stöd och samordning av kommunstyrelsen då en enskild nämnd inte kan förväntas ha överblick på kommunens totala inköp. Både policy och riktlinjer har blivit kortare och tydligare i sitt språk och utformning vilket underlättar att förankra och sprida informationen. Varken policy eller riktlinje nämner arbetet för att förebygga och förhindra välfärdsbrott där goda rutiner och krav vid upphandling samt kontroll och uppföljning är viktiga delar. Idrotts- och fritidsnämnden anser att detta kan förtydligas i båda dokumenten. Det är viktigt att kommunstyrelsen samordnar och stödjer nämnderna i arbetet mot välfärdsbrott. Detsamma gäller även för direktupphandlingar som inte är lika kontrollerade. En enkel instruktion med de olika stegen, som ska följas för att upprätthålla de allmänna principerna, skulle underlätta nämndernas arbete. Idrotts- och fritidsnämnden vill slutligen framföra att det är positivt att Uppsala kommun använder inköp och upphandling som ett verktyg för att bidra till hållbar utveckling och minimera negativ påverkan från varor, tjänster och entreprenader ur ett livscykelperspektiv
--	--	---

Arbetsmarknadsnämnden		Underrubriken, Ekonomiska, social och ekologisk hållbarhet i inköp och upphandling, behandlas sysselsättningsfrämjande åtgärder. Formuleringen "sysselsättningsfrämjande åtgärder ska ställas vid upphandling inom relevanta områden" behöver förtydligas. Det framgår inte vad som menas med relevanta områden eller hur det definieras. Nämnden föreslår även att det bör läggas till en skrivning om att det vid upphandling ska säkerställas att det ställs krav på leverantörer och utförande av upphandlade tjänster för att förebygga välfärdsbrottslighet eller att oseriösa aktörer tar sig in i kommunen. Dessutom bör det skrivas under rubriken "direktupphandling" att man i den utsträckning det går ska göra kontroller av vald leverantör för att förebygga välfärdsbrott inom kommunkoncernen. Slutligen föreslår nämnden att riktlinjens text "när så är behövligt och det går att fastställa arbetsrättsliga villkor" bör strykas under rubriken på sidan fyra: Ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet i inköp och upphandling "Koncernen ska ställa arbetsrättsliga villkor som lön, semester och arbetstid i nivå med kollektivavtal när så är behövligt och det går att fastställa arbetsrättsliga villkor". Detta utifrån att det är möjligt att ställa arbetsrättsliga villkor även om det inte finns en skyldighet att göra det.
Plan- och byggnadsnämnden	X	
Stockholms handelskammare		Vi är positiva till att Uppsala kommun avser att öka dialogen med leverantörer och involvera egna verksamheter och utförare för att fånga upp de mest kritiska kraven som ska ställas på leverantören. Vi anser dock att rutinerna för att följa upp och kontrollera att leverantörerna efterlever de krav som ställs i upphandlingen bör förtydligas, så att konkurrensen kan upprätthållas och anbud uppfyllas. Det framgår tydligt att Uppsala kommun vill vara en bra affärspartner, göra schyssta affärer och kontinuerligt utvecklas. Detta görs med fördel tillsammans med näringslivet i de branschråd som finns samt genom erfarenhetsöverföring och återkoppling kring vad som blev bra respektive mindre bra vid tidigare upphandlingar.